

Το Σάντοβο είναι η λίκνα της αγροτικής επιστήμης στη Βουλγαρία

Автор(и): Растителна защита
Дата: 28.07.2020 Брой: 7/2020

Σήμερα, το Ινστιτούτο Φυτικών Γενετικών Πόρων συνεχίζει να παράγει ενέργεια για την επιτυχία της βουλγαρικής γεωργίας

Συνέντευξη με την Αναπλ. Καθ. Κάτια Ουζουντζαλίεβα, Διευθύντρια του ΙΦΓΠ στο Σάντοβο, η οποία απάντησε στις ερωτήσεις του περιοδικού «Φυτοπροστασία» στο πλαίσιο της εφημεριδιακής πρωτοβουλίας «Παρουσιάζοντας τα ινστιτούτα της Γεωπονικής Ακαδημίας»

Κα. Ουζουντζαλίεβα, θα θέλατε να συστήσετε εν συντομία στους αναγνώστες μας την ιστορία και τις δραστηριότητες του Ινστιτούτου Φυτικών Γενετικών Πόρων στο Σάντοβο;

Η ίδρυση και ανάπτυξη της γεωπονικής επιστήμης στο Σάντοβο έχει διανύσει διάφορα στάδια:

Στην περίοδο από το 1882 έως το 1902 το «πειραματικό» χωράφι της Γεωπονικής Σχολής έριξε φως σε μια σειρά ζητημάτων που σχετίζονταν με την εισαγωγή νέων καλλιεργειών άγνωστων τότε στη γεωργία μας – βαμβάκι, φιστίκι αράπικο, ζωοτροφικά και ζαχαρότευτλα, λυκίσκος, αλφάλφα, τριφύλλι.

Τον Σεπτέμβριο του 1902, άνοιξε επίσημα ο Γεωπονικός Πειραματικός Σταθμός Σάντοβο, που αποτέλεσε μια ποιοτικά νέα, καθοριστική στιγμή στην ανάπτυξη της γεωργίας στη χώρα μας.

Στην περίοδο 1922–1944 ιδρύθηκε εργαστήριο, επεκτάθηκε το πειραματικό χωράφι και εφοδιάστηκε με κατάλληλο εξοπλισμό για τις ανάγκες της γεωργικής διαδικασίας. Ξεκίνησαν επιλογικές δραστηριότητες σε μια σειρά καλλιεργειών μεγάλης σημασίας για τη χώρα, όπως σιτάρι, σίκαλη, κριθάρι, φασόλια, καθώς και έρευνες για την τεχνολογία καλλιέργειάς τους.

Μέχρι το 1976, η κύρια επιστημονική δραστηριότητα κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου σχετιζόταν με την επιλογή μαλακού σιταριού και την ανάπτυξη ποικιλιών που εξασφάλιζαν υψηλές αποδόσεις υπό τις ειδικές περιβαλλοντικές συνθήκες της Νότιας Βουλγαρίας. Στοχευμένη επιλογική εργασία πραγματοποιήθηκε επίσης με νότιες ελαιοκαρποφόρες καλλιέργειες – φιστίκι αράπικο, σουσάμι και παπαρούνα. Διεξήχθησαν επίσης έρευνες για την αγροτεχνολογία αυτών των καλλιεργειών.

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, αναπτύχθηκαν στον Πειραματικό Σταθμό μια σειρά νέων ποικιλιών σιταριού. Η πιο γνωστή ανάμεσά τους – η ποικιλία Σάντοβο 1 – ταίριαζε με τις κορυφαίες επιτυχίες της παγκόσμιας επιλογής και για πολλά χρόνια παρέμεινε η κορυφαία ποικιλία για τη Νότια Βουλγαρία.

Εκτός από ποικιλίες σιταριού, αναπτύχθηκαν για τη χώρα νέες υψηλής απόδοσης ποικιλίες σίκαλης, βαμβακιού, φιστικιού αράπικου, παπαρούνας, σουσαμιού και άλλων.

Το 1977, με διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου, ιδρύθηκε το Ινστιτούτο Εισαγωγής και Φυτικών Πόρων, το οποίο αργότερα μετονομάστηκε σε Ινστιτούτο Φυτικών Γενετικών Πόρων «Κ. Μάλκοβ». Οι φυτικοί πόροι μεταφέρθηκαν από τη Σόφια στο Σάντοβο. Οι επιστημονικοί τομείς στο ΙΦΓΠ περιλαμβάνουν ερευνητικές, εφαρμοσμένες και υπηρεσιακές δραστηριότητες στον τομέα των φυτικών γενετικών πόρων, της επιλογής και της βιοτεχνολογίας. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, ιδρύθηκαν η Εθνική Τράπεζα Γονιδίων Σπόρων, ένα

Εργαστήριο Φυτικής Βιοτεχνολογίας, ένα βοτανικό κήπο, ένα κέντρο πληροφορικής, ένα μουσείο και ένα φυτολόγιο.

Οι κύριοι επιστημονικοί τομείς στο Ινστιτούτο Φυτικών Γενετικών Πόρων «Κ. Μάλκοβ» στο Σάντοβο επικεντρώνονται σε:

- Συλλογή, μελέτη, διατήρηση, τεκμηρίωση και αξιοποίηση φυτικών γενετικών πόρων.
- Το ΙΦΓΠ είναι ο Εθνικός Συντονιστής του Προγράμματος Φυτικών Γενετικών Πόρων, το οποίο αποτελεί μέρος του Ευρωπαϊκού Προγράμματος για τους Φυτικούς Γενετικούς Πόρους.
- Συντήρηση ειδών φυτών στην Εθνική Τράπεζα Γονιδίων, στις εγκαταστάσεις καραντίνας και στον βοτανικό κήπο σύμφωνα με κριτήρια εναρμονισμένα με τη FAO.
- Εφαρμογή προγραμμάτων επιλογής για καλλιέργειες πρωταρχικής σημασίας για τη χώρα και ανάπτυξη ανταγωνιστικών υψηλής ποιότητας ποικιλιών σιταριού, τριτικάλης, βρώμης, σίκαλης, ρυζιού, φιστικιού αράπικου, σουσαμιού, αρακά, ρεβιθιού, ντομάτας, πιπεριάς, μελιτζάνας, μαρούλι, κ.λπ.
- Εφαρμογή σύγχρονων φυτικών βιοτεχνολογικών μεθόδων για τη διατήρηση φυτικών γενετικών πόρων και στην επιλογή.

Η ενεργή επιλογή σιταριού συνεχίζεται στο ΙΦΓΠ. Ποια είναι τα τελευταία επιτεύγματα σε αυτόν τον τομέα; Έχει αυτό το έργο ενέργεια και προοπτικές στο πλαίσιο της κατάστασης στη χώρα μας – την ισχυρή εισβολή ξένης γενετικής;

Οι βουλγαρικές ποικιλίες σιταριού, αποτέλεσμα της εγχώριας επιλογής, αντιμετωπίζουν σήμερα σοβαρό ανταγωνισμό από τις εισαγόμενες. Στη χώρα εισέρχονται ποικιλίες από τη δυτικοευρωπαϊκή επιλογή – γαλλικές και αυστριακές – υποστηριζόμενες από ισχυρές λόμπι. Πρόκειται για εταιρείες που μπορούν να αντέξουν το κόστος ακριβής διαφήμισης, πληρωμές με αναβολή και άλλες ελκυστικές προσφορές για τους αγρότες. Η αλήθεια είναι ότι τέτοιες ποικιλίες μπορεί να μην προσαρμόζονται καλά στις συνθήκες μας. Επιπλέον, ο σπόρος σίγουρα θα είναι πιο ακριβός λόγω μεταφορικών και άλλων εξόδων.

Οι μετεωρολογικές συνθήκες στη χώρα, ειδικά κατά το τρέχον έτος, αποκάλυψαν τα ελαττώματα της δυτικής επιλογής. Ένα μεγάλο μέρος των εκτάσεων στη Βορειοανατολική και Νοτιοανατολική Βουλγαρία διακυβεύθηκε λόγω της απουσίας πραγματικού χειμώνα, οι εκδηλώσεις του οποίου συνέβησαν στην αρχή της ενεργής βλάστησης της καλλιέργειας, σε συνδυασμό με έντονη ανομβρία την άνοιξη. Πολλοί αγρότες αναγκάστηκαν να οργώσουν τα χωράφια σιταριού τους και υπέστησαν σοβαρές οικονομικές απώλειες.

Η κλιματική αλλαγή είναι ήδη σε εξέλιξη και αυτό το φαινόμενο θα γίνει όλο και πιο συνηθισμένο στη χώρα μας. Αυτό καθιστά απαραίτητη τη δημιουργία μιας νέας ποικιλιακής δομής στις εκμεταλλεύσεις, στην οποία οι βουλγαρικές ποικιλίες πρέπει να καταλαμβάνουν κεντρική θέση.

Οι εγχώριες ποικιλίες σιταριού είναι οι πιο κατάλληλες για τη βουλγαρική γεωργία. Οι ποιότητές τους αναγνωρίζονται παγκοσμίως και είναι πιο επιτυχημένες από αυτές που αναπτύχθηκαν σε κορυφαίες χώρες παραγωγής σιτηρών όπως η Ουκρανία, η Ρωσία, η Τουρκία, η Πορτογαλία και άλλες. Το κύριο πλεονέκτημά τους είναι ότι έχουν αναπτυχθεί υπό τις μεταβαλλόμενες συνθήκες που χαρακτηρίζουν τη Βουλγαρία. Υπό αυτές τις συνθήκες, η επιλογή πραγματοποιήθηκε πρώτα για απόδοση και έπειτα για ποιότητα, για αντοχή σε ξηρασία και χειμερινές συνθήκες, και για ανθεκτικότητα σε οικονομικά σημαντικές ασθένειες, δηλαδή έχουν υποβληθεί σε δοκιμές για τουλάχιστον 10 χρόνια. Σε αυτή τη βάση, έχει αναπτυχθεί μια τεχνολογία καλλιέργειάς τους, την οποία παρέχουμε κατά την παράδοση του σπόρου. Είναι προσαρμοσμένη στη ποικιλιακή τους ιδιαιτερότητα. Οι τελευταίες μας ποικιλίες έχουν και υψηλό δυναμικό παραγωγικότητας – **Νικόλαϊ, Νίκιμπο, Γκίζντα, Γκίπρα, Ναντίτα**, και υψηλή ποιότητα – **Σάστσιετς**, που είναι κοινό προϊόν με το Ινστιτούτο Έρευνας Βαμβακιού και Σκληρού Σιταριού – Τσιρπάν. Προσπαθούμε συνεχώς να ανταποκρινόμαστε στις απαιτήσεις των αγροτών.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία από το Δελτίο JRC MARS Παρακολούθηση Καλλιεργειών στην Ευρώπη της 15ης Ιουνίου 2020, η πρόβλεψη για την απόδοση των χειμερινών καλλιεργειών στην Ευρώπη είναι επί του παρόντος κάτω από τον μέσο όρο 5 ετών, με τους λόγους για την κακή προοπτική των χειμερινών δημητριακών να είναι η επίμονη έλλειψη βροχοπτώσεων.

Η Εθνική Τράπεζα Σπόρων, η μεγαλύτερη στα Βαλκάνια, καθώς και ένας βοτανικός κήπος με μοναδική ταυτότητα, εδρεύ